COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 25.10.2019
COM(2019) 550 final

2019/0242 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie luată de Uniunea Europeană în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE referitor la adoptarea unei decizii de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta decizie a Comisiei conține o propunere de decizie a Consiliului privind poziția care urmează să fie luată de Uniune în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE privind adoptarea de măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat dintre UE și grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP)[1], semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 („Acordul de parteneriat de la Cotonou” sau „APC”). Comisia propune prelungirea aplicării integrale a dispozițiilor Acordului de parteneriat de la Cotonou până la 31 decembrie 2020 sau până la intrarea în vigoare a noului acord de parteneriat dintre Uniune și statele ACP, oricare dintre acestea survine mai întâi.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Acordul de parteneriat de la Cotonou

Din anul 2000, Acordul de parteneriat de la Cotonou reprezintă cadrul pentru relațiile UE cu 79 de țări ACP. Acordul a fost încheiat pentru o perioadă de 20 de ani, de la 1 martie 2000 până la 29 februarie 2020. Acesta a fost revizuit ulterior în 2005 și 2010.

Acordul de parteneriat de la Cotonou expiră la 29 februarie 2020. Negocierile în vederea unui nou acord de parteneriat ACP-UE au fost lansate în septembrie 2018 și sunt în prezent în desfășurare. Cu toate acestea, a devenit clar faptul că aceste negocieri nu vor conduce la un nou acord care să fie aplicat înainte de data expirării menționată mai sus. Situația ar conduce la un vid în relațiile dintre UE și ACP cu privire la care trebuie găsită o soluție.

2.2. Consiliul de miniștri ACP-UE

Consiliul de miniștri ACP-UE este un organism la nivel ministerial creat prin acord (articolul 15 din APC). Acesta cuprinde, pe de o parte, membri ai Consiliului Uniunii Europene și membri ai Comisiei Europene și, pe de altă parte, câte un membru al guvernului fiecărui stat ACP. Printre altele, Consiliul de miniștri are atribuția de a lua deciziile necesare pentru punerea în aplicare și executarea APC. Consiliul de miniștri ia decizii prin acordul comun al părților. Pentru ca deciziile să fie valabile trebuie să fie prezenți (i) jumătate din membrii Consiliului Uniunii Europene (și anume 14 miniștri din statele membre ale UE), (ii) un membru al Comisiei și (iii) două treimi dintre membrii care reprezintă guvernele statelor ACP (și anume membri ai guvernului din 55 de state ACP diferite).

2.3. Măsuri tranzitorii

Articolul 95 alineatul (4) al doilea paragraf din APC prevede: „Consiliul de miniștri adoptă măsurile tranzitorii care pot fi necesare până la intrarea în vigoare a noului acord”. În conformitate cu articolul 95 alineatul (4) al doilea paragraf din APC, pot fi aplicate măsuri tranzitorii pentru a prelungi aplicabilitatea întregului APC sau a unor părți din acesta până la data aplicării noului acord (aplicare provizorie sau intrare în vigoare). Prin urmare, aceste măsuri tranzitorii vor trebui să fie puse în aplicare pentru a se evita un vid politic, instituțional și juridic în relațiile dintre UE și ACP.

[1] Decizia Consiliului din 19 decembrie 2002 privind încheierea Acordului de parteneriat dintre statele din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (JO L 65, 8.3.2003, p. 27).

Pentru a menține continuitatea juridică, politică și instituțională cu țările ACP, având în vedere că noul acord nu va deveni aplicabil înainte de expirarea cadrului juridic existent, este necesar să se adopte măsuri tranzitorii pentru a prelungi aplicarea acordului actual.

2.4. Adoptarea măsurilor tranzitorii de către Comitetul ambasadorilor ACP-UE

În conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din APC, decizia privind măsurile tranzitorii urmează să fie luată de Consiliul de miniștri ACP-UE[2]. Cu toate acestea, în temeiul articolului 15 alineatul (4) din APC, Consiliul de miniștri poate să delege competențe Comitetului ambasadorilor[3]. În acest scop, la 23 mai 2019, Consiliul de miniștri a delegat Comitetului ambasadorilor competența de a adopta decizia privind măsurile tranzitorii[4]. În temeiul articolului 16 alineatul (2) din APC, Comitetul ambasadorilor poate adopta decizii obligatorii pentru părți în limitele mandatului conferit de către Consiliul de miniștri.

În conformitate cu Regulamentul de procedură al Comitetului ambasadorilor, acesta se reunește periodic, în special pentru a pregăti reuniunea Consiliului de miniștri și ori de câte ori se dovedește necesar, la cererea uneia dintre părți[5]. Având în vedere această flexibilitate, Comitetul ambasadorilor poate asigura adoptarea deciziei privind măsurile tranzitorii în timp util și nu mai târziu de ianuarie 2020.

Prin urmare, în cadrul uneia dintre reuniunile sale, Comitetul ambasadorilor ACP-UE trebuie să adopte decizia privind măsurile tranzitorii. Această decizie ar trebui să servească scopului de a prelungi aplicarea dispozițiilor Acordului de parteneriat de la Cotonou („actul avut în vedere”), astfel cum se prevede la articolul 95 alineatul (4) din APC.

Scopul actului avut în vedere este de a prelungi aplicarea Acordului de parteneriat de la Cotonou în ansamblul său, până la 31 decembrie 2020 sau până la intrarea în vigoare ori aplicarea provizorie a noului acord de parteneriat dintre Uniune și statele ACP, oricare dintre acestea survine mai întâi.

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE LUATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Decizia privind măsurile tranzitorii trebuie să definească (i) partea (părțile) din acord care urmează să fie aplicată (aplicate) în mod tranzitoriu și (ii) data până la care se aplică măsurile tranzitorii. Comisia propune ca actualul APC să fie prelungit până la 31 decembrie 2020, cu

---

2 Consiliul de miniștri ACP-UE este un organism la nivel ministerial creat prin acord (articolul 15 din APC). Acesta cuprinde, pe de o parte, membri ai Consiliului Uniunii Europene și membri ai Comisiei Europene și, pe de altă parte, câte un membru al guvernului fiecărui stat ACP. Printre altele, Consiliul de miniștri are atribuția de a lua deciziile necesare pentru punerea în aplicare și executarea APC. Consiliul de miniștri ia decizii prin acordul comun al părților. Pentru ca deciziile să fie valabile trebuie să fie prezenți (i) jumătate din membrii Consiliului Uniunii Europene (și anume 14 miniștri din statele membre ale UE), (ii) un membru al Comisiei și (iii) două treimi dintre membrii care reprezintă guvernele statelor ACP (și anume membri ai guvernului din 55 de state ACP diferite.

3 Comitetul ambasadorilor este instituit prin articolul 16 din APC. Acesta este compus, pe de o parte, din reprezentantul permanent al fiecărui stat membru la UE și un reprezentant al Comisiei și, pe de altă parte, din șeful misiunii fiecărei țări ACP la UE. Comitetul ambasadorilor asistă Consiliul de miniștri în îndeplinirea sarcinilor sale și execută orice mandat care îi este încredințat de Consiliu [articolul 16 alineatul (2) din APC]. În acest context, Comitetul ambasadorilor poate adopta decizii obligatorii pentru părți în limitele mandatului conferit de către Consiliul de miniștri.

4 Decizia nr. 1/2019 a Consiliului de miniștri ACP-UE din 23 mai 2019 în ceea ce privește delegarea de competențe către Comitetul ambasadorilor ACP-UE în ceea ce privește decizia de a adopta măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE [2019/920] (JO L 146, 5.6.2019, p. 114).

5 Articolul 1 alineatul (1) din Decizia nr. 3/2005 a Consiliului de miniștri ACP-UE din 8 martie 2005 privind adoptarea Regulamentului de procedură al Comitetului ambasadorilor ACP-UE (JO L 95, 14.4.2005, p. 51).

excepția cazului în care noul acord intră în vigoare sau se aplică înainte de această dată. Data propusă, 31 decembrie 2020, coincide cu expirarea actualului cadru financiar multianual, precum și cu expirarea celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

Având în vedere cele de mai sus, poziția propusă a Uniunii trebuie să fie adoptată în cadrul unei reuniuni a Comitetului ambasadorilor ACP-UE.

4. TEMEI JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire „*a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului*”.

Noțiunea de „*acte cu efecte juridice*” include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Sunt, de asemenea, incluse instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care „*au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii*”[6].

4.1.2. Aplicarea la cazul în discuție

În conformitate cu articolul 95 alineatul (4) al doilea paragraf din Acordul de parteneriat ACP-UE semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, pot fi aplicate măsuri tranzitorii pentru a prelungi aplicabilitatea întregului APC sau a unor părți din acesta până la data aplicării noului acord (aplicare provizorie sau intrare în vigoare după ratificarea de către toate părțile). În special, „Consiliul de miniștri adoptă măsurile tranzitorii care pot fi necesare până la intrarea în vigoare a noului acord”.

Prin urmare, este clar faptul că actul pe care Comitetul ambasadorilor ACP-UE este invitat să îl adopte constituie un act cu efecte juridice. Decizia Comitetului ambasadorilor ACP-UE avută în vedere va avea caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolele 15 și 16 din acord.

Comitetul ambasadorilor este un organism instituit în temeiul articolului 16 din Acordul de parteneriat de la Cotonou.

Uniunea Europeană este parte contractantă, alături de statele sale membre, la Acordul de parteneriat de la Cotonou și, prin urmare, va avea obligații în temeiul deciziei Comitetului ambasadorilor avute în vedere.

Prin urmare, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

[6] Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

4.2.2. Aplicarea la cazul în discuție

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la funcționarea APC în ansamblu, în special la prelungirea aplicării sale dincolo de data de expirare preconizată. Astfel, temeiul juridic material al deciziei Consiliului trebuie să fie determinat din perspectiva Acordului de parteneriat de la Cotonou în ansamblul său[7].

APC a fost încheiat ca un acord de asociere și, prin urmare, s-a întemeiat pe articolul 310 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, echivalentul articolului 217 din TFUE. Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 217 din TFUE.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 217 din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

[7] A se vedea, în special, hotărârea în cauza C-244/17 Comisia/Consiliul („Kazahstan”) [ECLI:EU:C:2018:662], p. 40 și jurisprudența menționată.

2019/0242 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie luată de Uniunea Europeană în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE referitor la adoptarea unei decizii de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 217, coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Acordul de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific („ACP”), pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte („Acordul de parteneriat ACP-UE”)[8], a fost semnat la Cotonou la 23 iunie 2000. Acordul de parteneriat ACP-UE a intrat în vigoare la 1 aprilie 2003 și se aplică până la 29 februarie 2020.

(2) În conformitate cu articolul 95 alineatul (4) primul paragraf din Acordul de parteneriat ACP-UE, în septembrie 2018 au fost lansate negocierile pentru încheierea unui nou acord de parteneriat ACP-UE. Noul acord nu va fi gata pentru a fi aplicat până la data expirării actualului acord de parteneriat. Prin urmare, se consideră necesară adoptarea unor măsuri tranzitorii pentru a prelungi aplicarea dispozițiilor acordului actual.

(3) Articolul 95 alineatul (4) al doilea paragraf din Acordul de parteneriat ACP-UE prevede adoptarea de către Consiliul de miniștri a unor măsuri tranzitorii pentru a prelungi aplicabilitatea întregului Acord de parteneriat ACP-UE sau a unor părți din acesta până la punerea în aplicare provizorie sau intrarea în vigoare a noului acord.

(4) În temeiul articolului 15 alineatul (4) din APC, la 23 mai 2019 Consiliul de miniștri ACP-UE a delegat Comitetului ambasadorilor ACP-UE competența de a adopta măsurile tranzitorii[9]. Comitetul ambasadorilor ACP-UE trebuie să aibă o reuniune periodică anterior lunii ianuarie 2020, în cadrul căreia va lua decizia de a adopta măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE.

---

8 Acord (JO L 317, 15.12.2000, p. 3) modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 (JO L 209, 11.8.2005, p. 27) și prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3).

9 Decizia (UE) 2019/895 a Consiliului din 22 mai 2019 privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Consiliului de miniștri ACP-UE în ceea ce privește delegarea de competențe către Comitetul ambasadorilor ACP-UE în ceea ce privește decizia de a adopta măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE (JO L142, 29.5.19, p. 67)

(5) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE, întrucât actul avut în vedere va fi obligatoriu pentru Uniune.

(6) Poziția Uniunii de a aproba actul avut în vedere în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE ar trebui stabilită în prezenta decizie,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Comitetului ambasadorilor ACP-UE, în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE, este de a prelungi aplicarea tuturor dispozițiilor Acordului de parteneriat ACP-UE, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, până la 31 decembrie 2020 sau până la data intrării în vigoare ori a aplicării provizorii a noului acord de parteneriat dintre Uniune și statele ACP, oricare dintre acestea survine mai întâi.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele